

POSKYTOVANIE PODPORY ZO STRANY HOSTITEĽSKEJ KRAJINY SLOVENSOU REPUBLIKOU

PROVISION OF HOST NATION SUPPORT BY THE SLOVAK REPUBLIC

Mária NÉMETHOVÁ

HISTÓRIA ČLÁNKU

Doručený: 01.02.2024

Schválený: 14.06.2024

Vydaný: 30.06.2024

ABSTRACT

Due to the change in the security environment at present, the provision of host nation support is a very topical topic for the Slovak Republic. For NATO members to be able to deliver on Alliance commitments and collective defence, alignment is needed. As part of NATO's forward presence in the eastern part of the alliance, the Slovak Republic has also become a country providing host nation support. The aim of the article is to define the issue of providing host nation support and propose solutions for creating more suitable conditions.

KEYWORDS

defence, deterrence, enhance forward presence, host nation support, multinational battlegroup, NATO, security

© 2024 by Author(s). This is an open access article under the Creative Commons Attribution International License (CC BY). <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>

ÚVOD

Poskytovanie podpory zahraničným ozbrojeným silám prijatým na území Slovenskej republiky, ako hostiteľskej krajiny, je medzinárodným záväzkom Slovenskej republiky. Na danú oblasť sa prihliada aj v Dlhodobom pláne rozvoja rezortu ministerstva obrany s výhľadom do roku 2035, podľa ktorého si rezort obrany stanovil za cieľ v oblasti logistiky a podpory zo strany hostiteľskej krajiny prispieť k trvalému zvyšovaniu operačnej pripravenosti. Podľa bezpečnostnej stratégie rozvoj obranných kapacít Slovenskej republiky posilňuje jej obranyschopnosť, čo je nevyhnutným predpokladom pre správne fungovanie kolektívnej obrany v rámci NATO a odolnosti štátu. Naše členstvo v NATO nám zmluvne zabezpečuje medzinárodnú pomoc a podporu pri ozbrojenom konflikte, no zároveň Slovenskú republiku zaväzuje poskytnúť takúto pomoc inému členskému štátu NATO v prípade jeho napadnutia. Preto je nevyhnutné mať správne fungujúci systém podpory zo strany hostiteľskej krajiny, ktorou sa aj Slovenská republika v prípade potreby stáva

pre členské krajiny NATO a ich vojská, či už počas medzinárodných tranzitov alebo aj samotného rozmiestnenia vojsk členských krajín NATO na území Slovenskej republiky.

Cieľom predkladaného článku je definovať problematiku poskytovania podpory zo strany hostiteľskej krajiny a navrhnúť riešenia pre vytvorenie vhodnejších podmienok v rámci poskytovania podpory zo strany hostiteľskej krajiny na území Slovenskej republiky, nakoľko je daná téma po zmene bezpečnostného prostredia v roku 2022 veľmi aktuálna pre Slovenskú republiku. Vzhľadom na obšírnosť danej problematiky je článok zameraný na riadenie a koordináciu poskytovania podpory zo strany hostiteľskej krajiny pre mnohonárodnú bojovú skupinu NATO v Centre výcviku Lešť a aktuálne nedostatky.

V článku vychádzame z platnej legislatívy NATO a Slovenskej republiky, dostupných odborných článkov, dostupných informácií v riešenej problematike na oficiálnych webových lokalitách NATO a z informácií získaných počas absolvovania „Národného odborného kurzu Host Nation Support – HNS“.

Z hľadiska metodológie si v úvode článku zadefinujeme základné prvky na národnej úrovni pre poskytovanie podpory zo strany hostiteľskej krajiny, ktorými sú Národná riadiaca a koordinačná skupina pre poskytovanie HNS a Contracting Management Cell. Následne zadefinujeme, čo všetko je v zmysle Konceptie poskytovania podpory zahraničným ozbrojeným silám prijatým na území Slovenskej republiky nutné poskytovať a poverujeme sa aktuálnemu stavu v rámci poskytovania podpory zo strany hostiteľskej krajiny Slovenskou republikou v rámci nasadenie mnohonárodnej bojovej skupiny v Centre výcviku Lešť, kde po vykonaní analýzy súčasného stavu identifikujeme nedostatkové oblasti. V závere článku pojednáme o možných riešeniach identifikovaných nedostatkových oblastí za účelom skvalitnenia úrovne poskytovanej podpory.

V zmysle uvedenej metodológie využívame pri spracovaní článku metódu analýzy a logickú metódu dedukcie.

1 RIADENIE A KOORDINÁCIA POSKYTOVANIA PODPORY ZO STRANY HOSTITEĽSKEJ KRAJINY NA NÁRODNEJ ÚROVNI

Základným dokumentom pre podporu zo strany hostiteľskej krajiny je Konceptia poskytovania podpory zahraničným ozbrojeným silám prijatým na území Slovenskej republiky (HNS), ktorá bola schválená vládou Slovenskej republiky uznesením vlády Slovenskej republiky č. 677 ku Konceptii poskytovania podpory zahraničným ozbrojeným silám prijatým na území Slovenskej republiky (HNS) dňa 21. októbra 2020. Uznesením uložila vláda Slovenskej republiky ministrom obrany dve úlohy, a to zriadenie medzirezortnej pracovnej skupiny na prípravu návrhu na zriadenie Národnej riadiacej a koordinačnej skupiny na poskytovanie HNS a jej štatútu do 31. decembra 2020, a následne medzirezortnou pracovnou skupinou pripraviť návrh na zriadenie Národnej riadiacej a koordinačnej skupiny na poskytovanie HNS a jej štatútu do 30. júna 2021.

Národná riadiaca a koordinačná skupina na poskytovanie HNS sa zriaďuje za účelom koordinácie poskytovania podpory zahraničným ozbrojeným silám prijatým na území Slovenskej republiky, vytvárania podmienok na efektívnu a komplexnú prípravu opatrení k zabezpečeniu požiadaviek HNS, medzirezortnej koordinácie aktivít smerujúcich k prijatiu a implementácii opatrení na zabezpečenie požiadaviek HNS zo strany Slovenskej republiky.

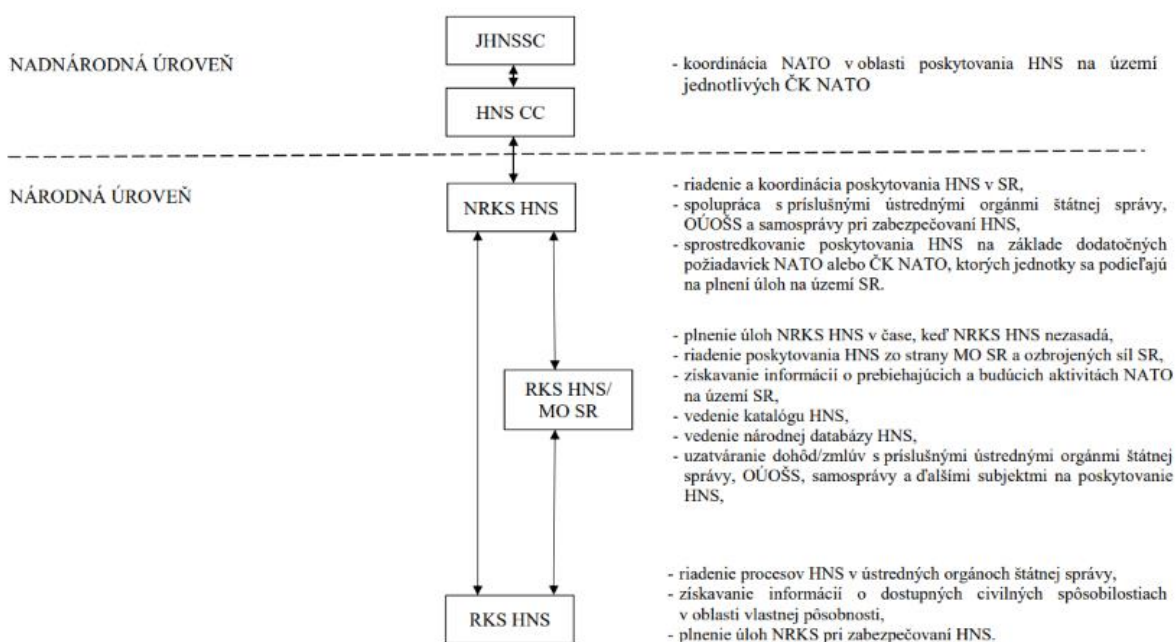
Národná riadiaca a koordinačná skupina na poskytovanie HNS je nestála skupina, ktorú zriaďuje Ministerstvo obrany Slovenskej republiky v súčinnosti s určenými ústrednými orgánmi štátnej správy a ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy.

Podľa článku č.2 Štatútu a rokovacieho poriadku Národnej riadiacej a koordinačnej skupiny pre poskytovanie HNS“ *medzi hlavné úlohy NRKS pre poskytovanie HNS patrí najmä:*

- a) *prerokovávať požiadavky HNS presahujúce kapacity a spôsobilosti MO SR,*
- b) *navrhovať opatrenia na zabezpečenie požiadaviek HNS presahujúce kapacity a spôsobilosti MO SR,*
- c) *spolupracovať s príslušnými ÚOŠS, OÚOŠS, ďalšími orgánmi štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou, miestnymi orgánmi štátnej správy, obcami, vyššími územnými celkami, resp. s podnikateľskými subjektmi v ich pôsobnosti, podnikateľmi a inými právnickými osobami pri zabezpečovaní požiadaviek HNS,*
- d) *navrhovať komplexné systémové opatrenia, procedúry a úpravu legislatívneho rámca na zabezpečenie poskytovania HNS zo strany SR v stave bezpečnosti a pri riešení krízových situácií.“* (Štatút a rokovací poriadok Národnej riadiacej a koordinačnej skupiny pre poskytovanie HNS, s.2).

Predsedom Národnej riadiacej a koordinačnej skupiny pre poskytovanie HNS je zástupca Ministerstva obrany Slovenskej republiky, ktorý poveruje jedného člena funkciou podpredseda. Ďalšími členmi sú zástupcovia Ministerstva obrany, Ozbrojených síl Slovenskej republiky, Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky, Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky, Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky a Úradu pre verejné obstarávanie.

Národná riadiaca a koordinačná skupina pre poskytovanie HNS za účelom komplexného poskytovania HNS musí spolupracovať s aliančnými orgánmi pre HNS, ktorými sú JHNSSC (Joint Host Nation Support Steering Committee – Spoločný výbor pre riadenie podpory zo strany hostiteľskej krajiny) a HNSCC (Host Nation Support Coordination Cell – Koordináčna bunka pre podporu zo strany hostiteľskej krajiny) ako je uvedené v schéme riadenia a koordinácie poskytovania HNS Obrázok 1.

Obrázok 1 Schéma riadenia a koordinácie poskytovania HNS

Zdroj: Konceptia poskytovania podpory zahraničným ozbrojeným silám prijatým na území SR (HNS)

Ďalším dôležitým zoskupením potrebným pre správnu a včasnú koordináciu zabezpečenia požiadaviek vojsk členských krajín NATO prijatých na území Slovenskej republiky je Contracting Management Cell.

Contracting Management Cell sa zriaďuje na dobu neurčitú, je to rozhodovací orgán pre koordináciu a zabezpečenie požiadaviek zahraničných ozbrojených síl prijatých na území Slovenskej republiky a jeho úlohou je zabezpečenie plnenia záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z uzatvorených Technických dohôd (Technical Arrangement) týkajúcich sa podpory zo strany hostiteľskej krajiny.

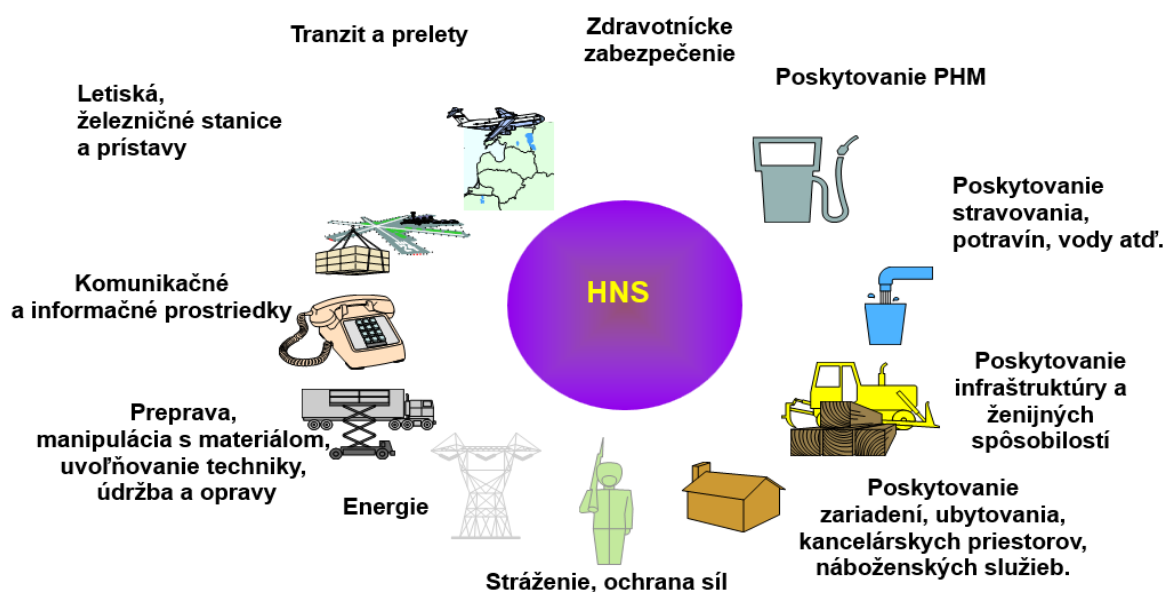
Podľa článku č.2 Štatútu „Contracting Management Cell medzi hlavné úlohy CoMaC patrí:

- prerokovávať a posudzovať predloženú požiadavku,
- rozhodnúť, či bude požiadavka zabezpečená hostiteľskou krajinou alebo vrátená žiadajúcim zahraničným ozbrojeným silám,
- spolupracovať so zahraničnými ozbrojenými silami pri sprostredkovaní kontraktov s poskytovateľmi tovarov a služieb na území Slovenskej republiky,
- zabezpečovať zoznam potenciálnych poskytovateľov tovarov a služieb na území Slovenskej republiky,
- zabezpečovať zosúladenie zmlúv s platnou legislatívou, národnými zmluvnými pravidlami a predpismi,
- zabezpečovať preverenie potenciálnych dodávateľov z bezpečnostného hľadiska.“ (Štatút Contracting Management Cell, s.1-2).

Koordinácia na zabezpečenie požiadaviek zahraničnými ozbrojenými silami prijatými na území Slovenskej republiky je nevyhnutná nakoľko podpora zo strany hostiteľskej krajiny má široký záber. Požadovaný rozsah poskytovania podpory zo strany hostiteľskej krajiny je stanovený v Konceptii poskytovania podpory zahraničným ozbrojeným silám prijatým na území SR (HNS).

„Požadovaný rozsah poskytovania HNS:

- a) zabezpečenie infraštruktúry (pozemky a objekty, ktorými sú stavby, budovy a zariadenia, elektronické komunikačné siete, informačné systémy a siete, distribučná sústava v elektroenergetike a plynárenstve, zdroje pitnej vody, dopravná infraštruktúra),
- b) dodávky tovarov (potraviny, voda, pohonné hmoty a mazivá, kancelárska technika a materiál, všeobecný materiál),
- c) poskytovanie služieb (stravovanie, ubytovanie, hygienické služby, pranie, likvidácia a zber odpadu, presuny osôb, preprava materiálu, skladovanie materiálu vrátane zbraní a munície, manipulácia s materiálom, opravárenské služby a uvoľňovanie techniky, ženijné a stavebné práce, stráženie a ochrana síl a sprevádzanie, zdravotnícke zabezpečenie, regenerácia síl, ochrana pred požiarmi, komunikačné, informačné a poštové služby, energie, prenájom vozidiel a poskytnutie výcvikových priestorov, strelníc a parkovacích, manipulačných a odstavných plôch). „ (Konceptia poskytovania podpory zahraničným ozbrojeným silám prijatým na území SR (HNS), s.4-5).

Obrázok 2 Podpora zo strany hostiteľskej krajiny - HNS

Zdroj: Prednáška HNS mjr. JUDr. Jana Cehláriková, 2022.

Obrázok 2 znázorňuje oblasti, resp. služby a s nimi súvisiace aj zabezpečovanie tovarov, ktoré je nutné zabezpečiť v rámci poskytovania podpory zo strany hostiteľskej krajiny. Na

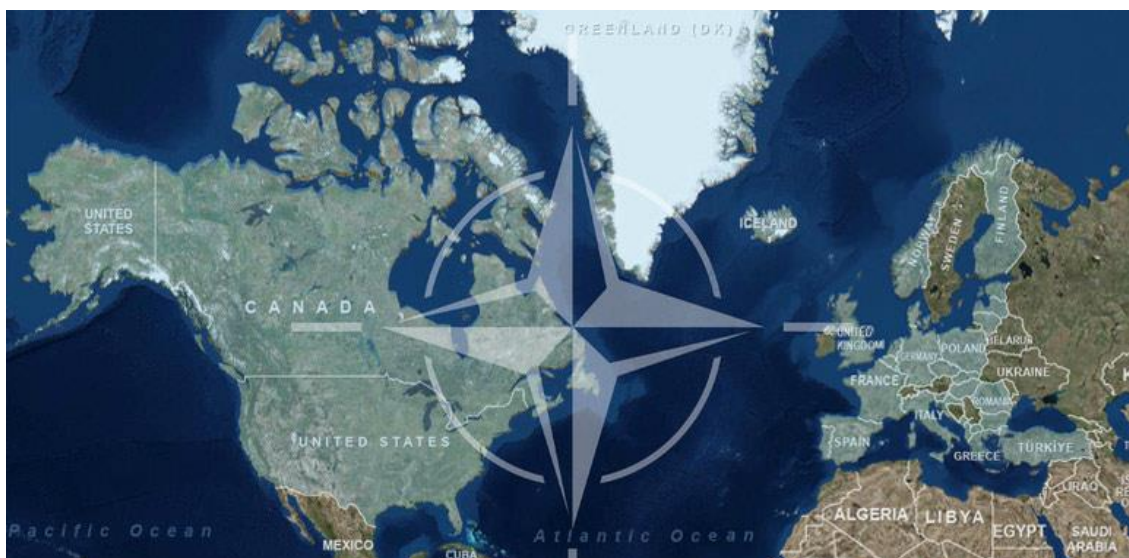

poskytovanie podpory zo strany hostiteľskej krajiny sú kladené značne vysoké nároky z dôvodu potreby komplexného zabezpečenia a koordinácie poskytovania podpory zo strany hostiteľskej krajiny vojskám členských krajín NATO prijatým na území Slovenskej republiky za účelom čo najefektívnejšieho využitia existujúcich spôsobilostí Slovenskej republiky.

Vyššie spomínaná Národná riadiaca a koordinačná skupina na poskytovanie HNS a Contracting Management Cell sú nestálymi skupinami na národnej úrovni, ktoré do celého procesu poskytovania podpory zo strany hostiteľskej krajiny vstupujú na úrovni rozhodovania. Čo najefektívnejšie využitie existujúcich spôsobilostí Slovenskej republiky a samotné vykonávanie a koordinovanie poskytovania podpory zo strany hostiteľskej krajiny zabezpečuje Oddelenie HNS, ktoré je súčasťou Odboru logistiky na Štábe pre podporu operácií Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky.

2 POSKYTOVANIE PODPORY ZO STRANY HOSTITEĽSKEJ KRAJINY NA ÚZEMÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Poskytovanie podpory zo strany hostiteľskej krajiny v zmysle definície NATO je civilná a vojenská podpora poskytovaná hostiteľskou krajinou v mieri, kríze a konflikte ozbrojeným silám a organizáciám členských krajín NATO, ktoré sú rozmiestnené na, operujú na/z, alebo prechádzajú cez jej územie.

Obrázok 1 Collective defence and Article 5

Zdroj: www.nato.int

Za účelom dodržiavania Severoatlantickej zmluvy (North Atlantic Treaty), Slovenskou republikou ako členskou krajinou NATO, ktorá bola podpísaná 4. apríla 1949 vo Washingtone D.C. je plnenie si záväzkov v zmysle jej článkov. Plnenie článkov 3, 4 a 5 je späť

so samotnou podporou zo strany hostiteľskej krajiny, nakoľko mnohonárodné cvičenia, ktoré majú prispieť k schopnosti odolávať ozbrojenému konfliktu členskými krajinami NATO, prebiehajú na území ktorejkoľvek členskej krajiny. V prípade napadnutia, resp. ozbrojeného útoku na ktorúkoľvek členskú krajinu NATO nastupuje kolektívna obrana, v rámci ktorej sa budú vojská členských krajín NATO premiestňovať a zaujímať priestor svojho pôsobenia podľa potreby a aktuálnej situácie ozbrojeného konfliktu. Počas presunov a rozmiestnenia vojsk im bude na území členských krajín NATO poskytovaná podpora zo strany hostiteľskej krajiny.

„Článok 3

Aby sa účinnejšie dosiahli ciele tejto Zmluvy, budú zmluvné strany jednotlivo a spoločne, stálou a účinnou svojpomocou a vzájomnou výpomocou udržiavať a rozvíjať svoju individuálnu a kolektívnu schopnosť odolávať ozbrojenému útoku.

Článok 4

Zmluvné strany budú spoločne konzultovať vždy, keď podľa názoru akejkoľvek z nich bude ohrozená územná celistvosť, politická nezávislosť alebo bezpečnosť akejkoľvek zmluvnej strany.

Článok 5

Zmluvné strany sa dohodli, že ozbrojený útok proti jednej alebo viacerým z nich v Európe alebo Severnej Amerike bude považovaný za útok proti všetkým, a preto odsúhlasili, že ak nastane taký ozbrojený útok, každá z nich uplatní právo na individuálnu alebo kolektívnu obranu, uznané článkom 51 Charty Spojených národov, pomôže zmluvnej strane alebo stranám takto napadnutým tým, že bezodkladne podnikne sama a v súlade s ostatnými stranami takú akciu, akú bude považovať za potrebnú, vrátane použitia ozbrojenej sily, s cieľom obnoviť a udržať bezpečnosť severoatlantickej oblasti. Akýkoľvek taký ozbrojený útok a všetky opatrenia vykonané v jeho dôsledku budú bezodkladne oznámené Bezpečnostnej rade. Tieto opatrenia budú ukončené, akonáhle Bezpečnostná rada prijme opatrenia potrebné na obnovenie a zachovanie medzinárodného mieru a bezpečnosti.“ (Severoatlantická zmluva).

2.1 Zmeny v roku 2022 v NATO

Dôležitou súčasťou zostavy obrany a odstrašenia NATO je jeho vojenská prítomnosť vo východnej časti územia Aliancie. V posledných rokoch členské krajiny NATO posilnili predsunutú prítomnosť NATO vytvorením mnohonárodných bojových skupín v Bulharsku, Estónsku, Maďarsku, Lotyšsku, Litve, Poľsku, Rumunsku a na Slovensku. Vojenská prítomnosť NATO vo východnej časti aliancie je kľúčovou súčasťou jeho zostavy obrany a odstrašenia, ktorá sa v posledných rokoch posilnila tak, aby odrážala novú bezpečnostnú realitu v euroatlantickom priestore. Nezákonná a nelegitímna anexia Krymu Ruskom v roku 2014 a totálna invázia na Ukrajinu v roku 2022 zásadne zmenili bezpečnostné prostredie v Európe a NATO reagovalo výrazným posilnením svojej pripravenosti chrániť a brániť všetky členské krajiny NATO.

Predsunutá prítomnosť NATO pozostáva z ôsmich mnohonárodných bojových skupín, ktoré zastrešujú vedúce krajiny a ďalšie prispievajúce členské krajiny NATO na dobrovoľnom, plne udržateľnom a rotačnom základe. Všetkých osem bojových skupín sú plne bojaschopné formácie. Bojové skupiny nie sú identické. Ich veľkosť a zloženie sú prispôbené konkrétnym geografickým faktorom a hrozbám.

Spoločný výcvik vojsk členských krajín NATO na východe aliancie je silným prejavom jednoty a solidarity. Jednotky prispievajúcich krajín rotujú v bojových skupinách a po výcviku sú schopné rýchleho nasadenia kedykoľvek a kdekoľvek. Môžu byť nasadené do iných bojových skupín alebo umiestnené vo svojich domovských krajinách.

Tabuľka 1 Predsunutá prítomnosť NATO vo východnej časti aliancie

Hostiteľská krajina	Vedúca krajina	Prispievajúce krajiny
Bulharsko	Taliansko	Albánsko, Grécko, Čierna Hora, Severné Macedónsko, Turecko a Spojené štáty americké
Estónsko	Veľká Británia	Francúzsko a Island
Maďarsko	Maďarsko	Chorvátsko, Taliansko, Turecko a Spojené štáty americké
Lotyšsko	Kanada	Albánsko, Česko, Island, Taliansko, Čierna Hora, Severné Macedónsko, Poľsko, Slovensko, Slovinsko a Španielsko
Litva	Nemecko	Belgicko, Česko, Luxembursko, Holandsko, Nórsko a Spojené štáty americké
Poľsko	Spojené štáty americké	Chorvátsko, Rumunsko a Veľká Británia
Rumunsko	Francúzsko	Belgicko, Luxembursko, Severné Macedónsko, Poľsko, Portugalsko a Spojené štáty americké
Slovensko	Česko	Nemecko, Slovinsko

Zdroj: vlastné spracovanie

Na základe rozhodnutia Severoatlantickej rady vznikla požiadavka na rozšírenie súčasných 8 mnohonárodných pozemných bojových skupín vytvorených na východnom krídle NATO na kredibilné zväzky vo veľkosti pozemnej brigády. Španielsko v rámci procesov NATO deklarovalo zámer od druhej polovice 2024 prevziať úlohu vedúcej krajiny pre výstavbu daného zväzku na území Slovenskej republiky. Náčelník Generálneho štábu Ozbrojených síl Španielska počas oficiálnej návštevy konanej v termíne 12.-15. novembra 2023

potvrdil prevzatie úlohy Ozbrojenými silami Španielska ako vedúcej krajiny pre Mnohonárodnú bojovú brigádu na území Slovenskej republiky od 1. júla 2024. Následne od 1. januára 2024 Španielsko aktivovalo prípravnú fázu prevzatia úlohy a v zmysle platných dokumentov pre zabezpečenie poskytovania podpory zo strany hostiteľskej krajiny nasadzuje svojich príslušníkov postupne tak, aby bolo schopné k 1. júlu 2024 prevziať funkciu vedúcej krajiny od Českej republiky. (ŠbSP-35/2024).

2.2 Zmeny v roku 2022 v Slovenskej republike

Následkom nevyprovokovanej ruskej agresie proti Ukrajine v úvode roka 2022 nastali v oblasti obrannej politiky Slovenskej republiky zmeny, ktoré sa týkali oblastí obrany tak na národnej úrovni, ako aj v rámci NATO. Za účelom zvýšenia obranyschopnosti a bezpečnosti Slovenskej republiky bol dvakrát novelizovaný zákon o ozbrojených silách. Prvá novelizácia umožňuje veliteľovi ozbrojených síl členskej krajiny NATO prevziať velenie nad určenými jednotkami OS SR aj na území Slovenskej republiky, čo bolo potrebné kvôli vytvoreniu zostavy obrany a odstrašenia NATO, kde Slovenská republika prijala na svojom území Mnohonárodnú bojovú skupinu NATO (MN BG). Mnohonárodná bojová skupina NATO bola pod českým velením a zložená z českých, slovenských, amerických, slovinských, holandských a nemeckých jednotiek.

Vznik Mnohonárodnej bojovej skupiny NATO na území Slovenskej republiky preveril fungovanie systému podpory poskytovanej hostiteľskou krajinou a viedol tak aj k skvalitňovaniu. Po prvý krát zasadala Národná riadiaca a koordinačná skupina pre poskytovanie HNS a v rezorte obrany vznikla Contracting Managmet Cell.

Poskytovanie podpory zo strany hostiteľskej krajiny sa teda začalo týkať Slovenskej republiky z opačnej strany, nakoľko sme sa my stali hostiteľskou krajinou.

Vznikom Mnohonárodnej bojovej skupiny NATO na území Slovenskej republiky sa však nič nezmenilo čo sa týka príspevkov Slovenskej republiky do posilnenej aliančnej zostavy obrany a odstrašenia. Slovenská republika aj naďalej prispieva do Síln rýchlej reakcie (NRF), do Posilnenej predsunutej prítomnosti v Lotyšsku (eFP) a to po prvý krát delostreleckou batériou a taktiež do Tímu pre integráciu síl NATO (NFIU).

Na území Slovenskej republiky preverila spôsobilosti v rámci poskytovania podpory zo strany hostiteľskej krajiny okrem predsunutej prítomnosti v Centre výcviku Lešť aj prítomnosť nemeckého kontingentu v Leteckom krídle Sliač a talianskeho kontingentu v Leteckej základni Kuchyňa, kde je v súčasnej dobe nasadený predsunutý prvok CFE (Corps Forward Element) z NRDC – Spain (NATO Rapid Deployable Corps).

2.3 Aktuálne poskytovanie podpory zo strany hostiteľskej krajiny na území Slovenskej republiky

Po vzniku Mnohonárodnej bojovej skupiny NATO (MN BG) v mesiaci apríl 2022 a umiestnení vojsk členských krajín NATO na území Slovenskej republiky v Centre výcviku Lešť bolo poskytovanie podpory zo strany hostiteľskej krajiny Slovenskou republikou vystavené obrovskej skúške. Centrum výcviku Lešť doposiaľ slúžilo pre vlastné jednotky OS SR počas krátkodobých výcvikových aktivít. Poskytovanie výcvikových a logistických spôsobilostí v rozsahu jednodňových až viactýždenných výcvikových aktivít vlastných jednotiek OS SR bolo doposiaľ na postačujúcej úrovni. Avšak dlhodobá prítomnosť vojsk členských krajín NATO v rámci Mnohonárodnej bojovej skupiny NATO (MN BG) priniesla nové požiadavky na dostupnosť a kapacitné možnosti výcvikovej a logistickej infraštruktúry.

Za účelom zlepšenia poskytovania podpory zo strany hostiteľskej krajiny Slovenskou republikou Mnohonárodnej bojovej skupine NATO (MN BG) boli identifikované nedostatkové oblasti v dvoch kategóriách a to v pobytovej infraštruktúre a infraštruktúre služieb v Centre výcviku Lešť. Čo sa týka pobytovej infraštruktúry tá zahŕňa logistiku, obytné priestory, pracovné priestory, výcvik a vzdelávanie, stravovanie, hygienu, zdravotníctvo a voľnočasové aktivity. V rámci infraštruktúry služieb sa jedná o cestnú sieť a súvisiacu infraštruktúru, komunikačné a informačné systémy, energiu, ochranu síl, požiarnu ochranu zásobovanie vodou, nakladanie s odpadmi, ochranu životného prostredia a reguláciu klímy.

Centrum výcviku Lešť po identifikovaní nedostatkov a ich analýzy v mesiaci apríl 2023 dospelo k záveru, že je potrebné:

- rozšíriť kapacity parkovacích plôch, prípadne spevniť príľahlé plochy,
- vybudovať umývaciu linku,
- vybudovať sociálne zariadenia,
- zriadiť strážne stanoviská autoparku,
- zabezpečiť mobilné oplotenie na ochranu autoparku,
- vybudovať opravárenské haly v priestoroch autoparku,
- rekonštruovať inžinierske siete,
- rekonštruovať budovy aj s možnosťou prevádzky v chránenom režime,
- vybudovať nové skladové priestory na uskladnenie senzitívneho materiálu,
- rekonštruovať existujúce garáže a skladové priestory pre dlhodobé uskladnenie materiálu a techniky,
- dobudovanie spevnených plôch na skladovanie, parkovanie a manipuláciu s technikou a materiálom, tak aby bola vhodná pre kamiónovú prepravu techniky a manipuláciu so žeriavmi a ťažkou vysokozdvížnou technikou,
- asanovať stavby s nevyhovujúcim stavom,
- rekonštruovať a vybudovať výdajne stravy s vyššou kapacitou,
- rekonštruovať a dobudovať cestnú sieť,
- rekonštruovať sociálne zariadenia,

- obmeniť vybavenie obytných zariadení,
- vybudovať kontrolné miesta vstupov táborov,
- vybudovať športoviská a oddychové zóny,
- vybudovať flexibilné pracovné priestory,
- rozšíriť/predĺžiť streleckých sektorov,
- obnoviť systém pre poľný výcvik (súčasný MILES 2000),
- vybudovať väčšie priestory pre skladovanie a inštrumentáciu zbraňových systémov,
- rekonštruovať čističky odpadových vôd,
- dobudovať infraštruktúru sociálnych zariadení,
- rekonštruovať rehabilitačné priestory za účelom získania zdravotníckych priestorov,
- vybudovať alternatívne manipulačné cesty pre presuny ťažkej techniky,
- obnoviť a dobudovať prístupové komunikácie pre prepojenie jednotlivých sektorov, prechodov cez toky, premostenia,
- dobudovať komunikačné a informačné systémy,
- zabezpečiť generátory, hybridné systémy a inovatívne systémy využívajúcich obnoviteľné zdroje energie, nástroje a procesy skladovania a riadenia energie,
- dobudovať základné prvky ochrany síl,
- dobudovať protipožiarnu ochranu,
- zabezpečiť nové zdroje vody a iné. (Príloha č.1 k CV-128-27/2023, 2023).

Niektoré z identifikovaných nedostatkových oblasti sú v štádiu riešenia no ostáva mnoho oblastí, ktoré je nevyhnutné pre kvalitné a plnohodnotné poskytovanie podpory zo strany hostiteľskej krajiny odstrániť.

ZÁVER A DISKUSIA

V závere článku môžeme konštatovať, že požadovaný rozsah poskytovania podpory zo strany hostiteľskej krajiny, ktorý je zadefinovaný v Koncepcii poskytovania podpory zahraničným ozbrojeným silám prijatým na území SR (HNS), nie je Slovenská republika aktuálne schopná poskytovať v plnej miere.

V súčasnej dobe sú pre poskytovanie podpory zo strany hostiteľskej krajiny na území Slovenskej republiky vojskám členských krajín NATO určené výcvikové priestory ozbrojených síl Slovenskej republiky, predovšetkým priestory v Centre výcviku Lešť. Na základe vykonaného hodnotenia zo strany Centra výcviku Lešť, poskytované priestory nie sú v požadovanom stave, vyžadujú rozsiahle rekonštrukcie a výstavby. Dôležité je prihliadať aj na fakt, že čo sa výcvikov vlastných jednotiek ozbrojených síl Slovenskej republiky v Centre výcviku Lešť týka, výcviky netrvajú dlhšie ako mesiac a preto nie sú kladené vysoké nároky na poskytované služby. Je rozdiel zabezpečovať krátkodobý výcvik vlastných jednotiek a rotáciu vojsk členských krajín NATO v polročnom intervale. Pri polročnom intervale potrebujeme zabezpečiť pre vojakov okrem vhodného ubytovania, kancelárskych priestorov,

stravovacích a sociálnych zariadení, aj dostatočné spoločenské, oddychové priestory, či športoviská.

Umiestnenie vojsk členských krajín NATO v Centre výcviku Lešť do značnej miery tiež obmedzuje výcvik vlastných vojsk ozbrojených síl Slovenskej republiky, nakoľko kapacitné možnosti Centra výcviku Lešť nie vždy umožňujú viesť súčasne výcvik vojsk členských krajín NATO v rámci predsunutej prítomnosti - Mnohonárodnej bojovej skupiny NATO (MN BG) a vlastných cvičení.

Jedným z možných riešení je odstránenie identifikovaných nedostatkových oblastí a teda rozšírenie kapacitných možností hlavne pre ubytovanie, parkovanie techniky a pre zabezpečenie dostatočných skladových kapacít, čo bude vyžadovať nemalé úsilie a finančné zdroje. Je dôležité, aby bolo zabezpečené dobudovanie požadovaných priestorov, ktorými by Slovenská republika disponovala pre potreby poskytovania podpory zo strany hostiteľskej krajiny kedykoľvek. Ďalším z potrebných krokov pre zabezpečenie včasnej podpory členských krajín NATO zo strany hostiteľskej krajiny je vytvorenie zásob pre potreby podpory zo strany hostiteľskej krajiny a za zváženie stojí aj vytvorenie jednotiek v rámci ozbrojených síl Slovenskej republiky predurčených na poskytovanie podpory zo strany hostiteľskej krajiny, ktoré budú plne schopné zabezpečovať riadne a včas koordináciu ako aj samotné poskytovanie techniky, tovarov, služieb, objektov, priestorov a dopravnej infraštruktúry.

Ďalším možným riešením v oblasti poskytovania podpory zo strany hostiteľskej krajiny na území Slovenskej republiky je zapojenie do podpory zo strany hostiteľskej krajiny na území Slovenskej republiky vo väčšej miere aj subjekty z civilného sektoru.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

- Centrum výcviku Lešť. 2023. *Identifikácia nedostatkových oblastí a reštriktívnych faktorov VO Lešť. (Príloha č.1 k CV-128-27/2023 zo 28.apríla 2023)*
- GŠ OS SR. 2024. *Plán náčelníka Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky pre podporu nasadenia predsunutého prvku velenia brigády OS ESP v rámci predsunutej prítomnosti NATO na území SR (FCE BDE SVK) pre obdobie do 30.júna 2024. (ŠbSP-35/2024)*
- GŠ OS SR. 2004. *SVD 40-01 Doktrína ozbrojených síl Slovenskej republiky pre podporu zo strany hostiteľskej krajiny: doktrína.* Bratislava: GŠ OS SR, 2004. 152s.
- MO SR. 2022. *Dlhodobý plán rozvoja rezortu Ministerstva obrany s výhľadom do roku 2035* [online]. [cit. 2024.01.31.] Dostupné na internete: < <https://lnk.sk/qvrz> >
- MO SR. 2021. *Štatút a rokovací poriadok Národnej riadiacej a koordinačnej skupiny pre poskytovanie HNS*
- MO SR. 2021. *Štatút Contracting Management Cell*
- MO SR. 2020. *Koncepcia poskytovania podpory zahraničným ozbrojeným silám prijatým na území SR.*

MZV SR. 2004. *Oznámenie č. 301/2004 Z.z., o uzavretí Severoatlantickej zmluvy, Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky* [online]. [cit. 2024.01.31.] Dostupné na internete: <<https://lnk.sk/mgin> >

Severoatlantická zmluva zo 4. apríla 1949 (*Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 301/2004 Z. z.*)

Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 677 ku Konceptii poskytovania podpory zahraničným ozbrojeným silám prijatým na území Slovenskej republiky zo dňa 21. októbra 2020

Ing. Mária NÉMETHOVÁ

Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika v Liptovskom Mikuláši
Demänová 393, 031 01 Liptovský Mikuláš
0960 423 164,
e-mail: maria.nemethova@aos.sk